

Malsch Techno Valuation

Malsch TechnoValuation

PO Box 455

3500 AL Utrecht

The Netherlands

Phone: +31 (0)6 22670580

Email: malschtechnovaluation@xs4all.nl

ineke@ethicschool.nl

ineke@duurzaamutrecht2030.nl

Home-pages: www.ethicschool.nl

<https://duurzaamutrecht2030.nl/>

Utrecht, 3 februari 2026

VAN: Burgerinitiatief Duurzaam Utrecht 2030

Namens de coalitie "Young Voices for Utrecht"

(Studenten, jonge boeren en bezorgde burgers)

AAN: Gedeputeerde Staten van Utrecht

T.a.v. de Projectorganisatie UPLG

Archimedeslaan 6

3584 BA Utrecht

Geachte leden van Gedeputeerde Staten,

Betreft: Zienswijze op Ontwerp Utrechts Programma Landelijk Gebied 2026-2035 (UPLG)

1. Inleiding: Een partnerschap voor weerbaarheid

Hierbij dienen wij deze zienswijze in namens de "Young Voices" van Utrecht. Op 8 januari 2026, te midden van de weerswaarschuwingen voor Code Rood, kwam een coalitie van studenten van Aeres Hogeschool, jonge boeren en maatschappelijke organisaties bijeen om het Ontwerp UPLG te toetsen.

Wij ondersteunen: Wij onderschrijven de ambitieuze doelstelling van de Provincie om het landelijk gebied klimaatrobust te maken, evenals uw inzet voor de oplossing van de stikstofcrisis. De storm tijdens Code Rood heeft bevestigd dat nietsdoen geen optie is.

Echter maken wij ons zorgen: Uit onze raadpleging blijkt dat, hoewel de doelen juist zijn, de instrumenten momenteel te rigide zijn om de volgende generatie mee te nemen. Specifiek dreigen de starre koppeling aan de Nationale Lijst en de hoge kapitaaleisen jonge innovators uit te sluiten – precies de mensen die u nodig heeft om dit plan de komende tien jaar uit te voeren.

Daarom stellen wij voor: Hieronder leggen wij drie constructieve voorstellen voor om het potentieel van de "Young Voices" te ontsluiten en hen te transformeren van lijdend voorwerp van beleid naar actieve partners in de transitie.

2. Water & Bodem: Van schade naar ecosysteemdiensten

Constatering:

Het Ontwerp UPLG wijst grote delen van het landelijk gebied aan voor waterretentie. Momenteel wordt dit gekaderd als een 'calamiteit' waarvoor agrariërs mogelijk in aanmerking komen voor incidentele nadeelcompensatie. Dit kader creëert grote onzekerheid en psychologische weerstand.

Ons voorstel:

Wij dringen er bij de Provincie op aan om het narratief te verschuiven van compensatie naar Betaling voor Ecosysteem Diensten (BED) (ofwel groenblauwe diensten).

● **Implementeer 'Blauwe Diensten'-contracten:** Waterberging is geen falen van de landbouw; het is een cruciale dienst voor de veiligheid van het stedelijk gebied. Agrariërs die het waterpeil beheren, dienen beloond te worden via langjarige contracten voor Blauwe Diensten. Dit moet een periodieke beheervergoeding omvatten voor het beschikbaar houden van capaciteit, die losstaat van eventuele calamiteitenvergoedingen.

De stikstofwinst: Wij benadrukken dat deze Blauwe Diensten tevens fungeren als stikstofstrategie. Door via betaalde contracten hogere waterpeilen in de Veenweiden te stimuleren, verminderen we de bodemdaling (oxidatie) en verlagen we direct de stikstof- en CO₂-uitstoot. Dit levert een 'dubbel dividend' op voor de UPLG-doelen.

3. Investerings: De innovatie-lock-in doorbreken

Constatering:

Het voorgestelde fonds van €3,5 miljoen voor jonge boeren is momenteel beperkt tot de maatregelen op de Nationale Lijst (RVO Investeringslijst). Deze lijst is terugkijkend van aard en sluit lokale, gebiedsspecifieke innovaties uit. Daarnaast is de vereiste eigen bijdrage van 45% financieel onhaalbaar voor studenten en starters die de sector willen betreden.

Ons voorstel:

Om de transitie toegankelijk te maken voor jongeren, stellen wij twee specifieke financiële aanpassingen voor:

● **Wijs 'Experimenteerruimte' aan:** Wij verzoeken formeel om 20% van het UPLG-investeringsbudget juridisch te labelen als Experimenteerruimte. Dit deel van het fonds moet worden vrijgesteld van de vereisten van de Nationale Lijst en specifiek gereserveerd blijven voor niche-pilots die bijdragen aan de UPLG-doelen, maar nog niet in de standaardcategorieën passen.

● **De coöperatieve staffel & procesfinanciering:** Om de kapitaalcrisis op te lossen, stellen wij een getrapte subsidiestructuur voor. Verhoog het subsidiepercentage van 55% naar 75% voor coöperatieve aanvragen waarbij machines worden gedeeld. Cruciaal hierbij is dat de kosten voor procesbegeleiding subsidiabel moeten zijn. Het oprichten van een coöperatie is een complex

sociaal proces; er moet financiering beschikbaar zijn voor mediators of juridische adviseurs om de stabiliteit van deze samenwerkingsverbanden te borgen.

4. Bestuur en Uitvoering: Procedurele rechtvaardigheid

Constatering:

Er heerst een diepgeworteld wantrouwen over de uitvoeringsfase. Belanghebbenden vrezen dat zodra het UPLG is vastgesteld, de 'tekentafel' gesloten wordt voor lokale kennis.

Ons voorstel:

● **Richt Lokale Expertteams op:** Wij adviseren om niet enkel te vertrouwen op centrale modellering. De Provincie dient Lokale Expertteams te formaliseren (een combinatie van de gebiedskennis van agrariërs en expertise van hydrologen) om watermaatregelen te valideren vóór implementatie.

● **Ex-ante bestaanszekerheidsgaranties:** Wij begrijpen dat er tijdens een acute noodsituatie geen tijd is voor dialoog. Daarom moet de dialoog nu plaatsvinden. Wij verzoeken u geen enkel gebied in het UPLG juridisch aan te wijzen als retentie-/calamiteitenzone totdat er een vaststaand compensatieprotocol is ondertekend met de betrokken agrariërs.

De financiële voorwaarden bij inundatie moeten ex-ante (vooraf) worden vastgelegd, zodat boeren precies weten hoe hun bestaanszekerheid is geborgd voordat de eerste regendruppel valt. Wij kunnen niet wachten tot de crisis uitbreekt om over ons voortbestaan te onderhandelen.

5. Conclusie

De "Young Voices" wijzen de transitie niet af; wij wijzen de rigiditeit van de huidige instrumenten af.

Wij vragen de Provincie om het model van Betaling voor Ecosysteem Diensten (BED), de Experimenteerruimte en het Fonds voor Coöperatieve Procesbegeleiding over te nemen. Deze wijzigingen zullen het UPLG transformeren van een top-down dictaat naar een partnerschap van onderop, waarmee een toekomst wordt veiliggesteld voor zowel het Utrechtse landschap als de jonge boeren die er zorg voor dragen.

Wij zien uw formele reactie op deze punten met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,

Abdul-Razak Adams

Stagiair bij Duurzaam Utrecht 2030